

νά τὴν ἀκοῦς αὐτὴ μονάχη, πεντακάθαρη, ξεχωριστή. Νά τὸ μεγάλο τὸ χρέος ἀγνάντια στὴ ζωὴ, ἀγνάντια στὸ Θεό. Ὅσο γιὰ τ' ἄλλα; «τί ἀνάγκη νὰ θέλῃ τίποτε, ἀφοῦ αὐτὸς εἶναι κάτι;»

ΓΙΩΡΓΟΣ Ν. ΠΟΛΙΤΗΣ

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Ἐνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα χαρακτηριστικὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων εἶτανε ποῦ ἀγαποῦσανε πάντα νὰ ξαφνίζονε τὸν ξένο ταξιδιώτη μὲ μεγαλόπρεπα καλλιτεχνήματα ὅταν πρωτόμπαινε στοὺς λιμένες τους. Κι ὄχι μονάχα μὲ κολοσσούς καθὼς στὴ Ρόδο, ἢ μὲ λιοντάρια καθὼς στὴ Μίλητο, παρὰ καὶ μ' ἔξοχα χτίρια καὶ μνημεῖα στημένα κι ἀραδιασμένα ἀπ' ἄκρη σὲ ἄκρη τῆς προκυμιάς, καὶ πάλε ἀπὸ τὴν προκυμιά ἴσα μὲ τὴν Ἀκρόπολη. Περιστήλια, στοές, βρύσες, ἀγάλματα, ὅλα μελετημένα καὶ κανονισμένα μὲ τρόπο ποῦ νὰ χτυπᾶνε στὸ μάτι τοῦ ξένου ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ποῦ πατοῦσε στὴ γῆς τους.

Καλλίτερες περιγραφές τῆς ἑλληνικῆς αὐτῆς φιλαρέσκειας δὲν μποροῦμε, θαρρῶ, νὰ βροῦμε ἀπὸ τὶς ὀλοζώντανες εἰκόνες ποῦ μᾶς ἔδωσε τώρα τελευταῖα ὁ χαριτόγλωσσος κι ὁ βαθιοσπουδαστὸς Felix Sartiaux στὸ ἔργο του, «Villes mortes d'Asie Mineure».

Διαβάζοντάς το αὐτὸ τὸ βιβλίο, καὶ θαυμάζοντας τὶς ἀρίφνητες ὁμορφιές ποῦ στολίζανε τὶς ἑλληνικὲς λιμενόχωρες τῆς Μικρασίας τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ποῦ δὲν εἶτανε δὲ καὶ καθαντὸ κλασσικοί, θέλοντας μὴ θέλοντας συλλογίστηκα ἄξαφνα τὸ σημερινό μας τὸν Πειραιᾶ! Καὶ μοῦ φάνηκε σὰ νὰ γκρεμίστηκε ὁ νοῦς μου ἀπὸ ὀλόχρυσά οὐράνια σὲ ὀλόμαυρα γῆινα σκοτάδια.

Λὲς καὶ φιλοτιμηθήκαμε, μὲ τὴ λεβαντίνικη δυσωδία κι ἀκαταστασιά τοῦ σημερινοῦ λιμένα τῆς Ἀθήνας, νὰ προειδοποιήσουμε τὸν ξένο πῶς ὅσα θὰ δῇ στὴν Πρωτεύουσά μας λαμπερὰ καὶ μαρμαρένια, δὲν πρέπει νὰ τὰ πάρῃ γιὰ δείγματα ἀληθινῆς νεοελληνικῆς φιλοκαλίας, παρὰ νὰ τὰ θεωρήσῃ δανεισμένα πράγματα. Εἶδεμὴ, θάβρισκε κάποια τάξη κι ὁμορφιά καὶ στὸν Πειραιᾶ. Ὅμως στὸν Πειραιᾶ, ὄχι κλασσικὰ μεγαλεῖα, ποῦ γι' αὐτὰ μῆτε ζήτημα δὲν εἶναι σήμερα, παρὰ μῆτε κοινὸ ἀνθρωπισμὸ δὲ βρίσκει. Ἀληθινὴ γύφτικη σκάλα, μὲ καφενεῖα καὶ μὲ μαγαζιά κατάλληλα γιὰ μύγες καὶ γιὰ ποντίκια

καὶ μ' ἓνα παλιοτράμι ποῦ πηγαينوφέρνει τοὺς διαβίτες ἀπὸ τὴ μιὰν ἄκρη στὴν ἄλλη, δὲν εἶδος Χάρους τοὺς πεθαμμένους.

Βγαίνει ὁ ξένος στὸ Σταθμό, καὶ τὸν πιάνει πλῆξη. Τὸ νοιώθει πῶς δὲ βρίσκεται πιά στὴν Εὐρώπη. Δὲν ἄκουσα νὰ ξαναχτίστηκε ὁ Σταθμὸς ἀπὸ πέρσι πρόπερσι ποῦ τὸν εἶδα. Ἄν ξαναχτίστηκε, ἐλπίζω πῶς μπόρῃκανε σὲ τάξη καὶ μερικὰ χρήσιμα μέρη. Εἶναι δυσάρεστο νὰναφέρονται τὰ τέτοια, μὰ ἡ ἀνθρωποπνίχτρα ἐκείνη ἡ βώχα εὐκόλα δὲν ξεχνιέται. (*)

Δὲν εἶναι χρόνος ποῦ ἀντάμωσα κάποιον πλούσιο καὶ φωτισμένο ἐργοστασιάρχη ἐδῶ πέρα, ὅτι γύρισε ἀπὸ τὸ πρῶτο του ταξίδι στὴν Ἑλλάδα. Τονέ ρώτησα πῶς τοῦ φάνηκε ἡ Ἀκρόπολη, ὁ Παρθενώνας, τὸ Στάδιο. «Ὅλα αὐτὰ καλὰ» μοῦ εἶπε, «μὰ γιὰ νὰ πᾶς ὡς ἐκεῖ νὰ τὰ δῇς πρέπει νὰ περάσῃς ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ!

Ἄς προσπαθήσουμε τώρα νὰ μαντέψουμε τί νὰ εἶπε ἄραγες αὐτὸς ὁ ξένος ἀπομέσα του. Κάτι τέτοιο βέβαια:

«Ἐνας λαὸς ποῦ ἀνέχεται τέτοια χάλια πρέπει νὰ εἶναι μεσαιωνικὸς ἀκόμα. Θὰ πῆς ἔχουν ξενοδοχεῖα κάμποσο ἀνθρωπινὰ στὴν Ἀθήνα,» μὰ αὐτὰ εἶναι ἰδιωτικὰ πράματα, καὶ τέλος χωρὶς καλὰ ξενοδοχεῖα δὲν ἐρχόμαστε κιόλας. Ἡ Πειραιώτικη ὁμῶς ἡ ἀσυστασιά σημαίνει πῶς οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου δὲν ἔχουνε μῆτε φιλοκαλία μῆτε φιλοτιμία μέσα στὴν ψυχὴ τους. Ἄρα πρέπει νὰ τὰ πάρουμε γιὰ ψεύτικα πασαλείματα τὰ ὅσα βλέπουμε στὴν πρωτεύουσά τους. Ἀπλὰ μέτρα ἀνάγκης, ἀφοῦ ἄλλιῶς δὲν ἐρχόμαστε νὰ τοὺς ἀφήσουμε τὸν παρᾶ μας».

Κύριε Μιστριώτη καὶ συντροφία, ἐδῶ σᾶς θέλω. Νὰ βγῆτε καὶ νὰ κηρύξετε τὴν ἀληθινὴ τὴν καθαρὴ σύννη καὶ τὴ φιλοκαλία. Ὅχι νὰ γυρεύετε νὰ μᾶς πάρετε μὲ ταρτούφικα μέσα τὸ μόνο καθάριο καὶ γνήσιο χτήμα ποῦ μᾶς ἔμεινε, — τὴ γλώσσα μας.

A. E.

(*) ΣΗΜ. ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ». Γιὰ νᾶμαστε δίκαιοι, πληροφοροῦμε τὸν ἀγαπημένο συνεργάτη μας πῶς καὶ ἡλεχτρικὰ τράμια ἀπόχτησε ὁ Πειραιᾶς τώρα τελευταῖα κι ὁ σταθμὸς του κάπως ἀθρωπίστηκε. Ὡστόσο λείπουνε καὶ πολλὰ ἀκόμα ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ γιὰ νὰ γίνῃ εὐρωπαϊκὸ λιμάνι.

**ΒΓΗΚΕ ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ
ΣΤΟΝ ΙΣΚΙΟ ΤΟΥ ΠΛΑΤΑΝΟΥ**
(15 ΔΗΓΗΜΑΤΑ)

Καὶ πουλιέται 5 δρ. στὰ Γραφεῖα μας.

(Γιὰ τοὺς συνδρομητάδες τοῦ «Νουμᾶ» δρ. 3. Στὸ ἐξωτερικόν, μαζί μὲ τὰ ταχυδρ., δρ. 3,50).